

ANESTEZİ PRATIĞİNDE GERİATRİ

Editörler

Mehmet Akif YAZAR

*Anesteziyoloji ve Reanimasyon Uzmanı, Sağlık Bilimleri Üniversitesi,
Konya Eğitim ve Araştırma Hastanesi*

Yasin TİRE

*Anesteziyoloji ve Reanimasyon Uzmanı, Sağlık Bilimleri Üniversitesi,
Konya Eğitim ve Araştırma Hastanesi*

© Copyright 2019

Bu kitabın, basım, yayın ve satış hakları Akademisyen Kitabevi A.Ş.'ne aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kağıt ve/veya başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz, dağıtılamaz. Tablo, şekil ve grafikler izin alınmadan, ticari amaçlı kullanılamaz. Bu kitap T.C. Kültür Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır.

ISBN	Sayfa ve Kapak Tasarımı
978-605-258-402-6	Akademisyen Dizgi Ünitesi
Kitap Adı	Yayıncı Sertifika No
Anestezi Pratiğinde Geriatri	25465
Editörler	Baskı ve Cilt
Mehmet Akif YAZAR Yasin TİRE	Bizim Dijital Matbaa
Yayın Koordinatörü	Bisac Code
Yasin Dilmen	MED006000
	DOI
	10.37609/akya.2173

UYARI

Bu üründe yer alan bilgiler sadece lisanslı tıbbi çalışanlar için kaynak olarak sunulmuştur. Herhangi bir konuda profesyonel tıbbi danışmanlık veya tıbbi tanı amacıyla kullanılmamalıdır. *Akademisyen Kitabevi* ve alıcı arasında herhangi bir şekilde doktor-hasta, terapist-hasta ve/veya başka bir sağlık sunum hizmeti ilişkisi oluşurmaz. Bu ürün profesyonel tıbbi kararların eşleniği veya yedeği değildir. *Akademisyen Kitabevi* ve bağlı şirketleri, yazarları, katılımcıları, partnerleri ve sponsorları ürün bilgilerine dayalı olarak yapılan bütün uygulamalardan doğan, insanlarda ve cihazlarda yaralanma ve/veya hasarlardan sorumlu değildir.

İlaçların veya başka kimyasalların reçete edildiği durumlarda, tavsiye edilen dozunu, ilacın uygulanacak süresi, yöntemi ve kontraendikasyonlarını belirlemek için, okuyucuya üretici tarafından her ilaca dair sunulan güncel ürün bilgisini kontrol etmesi tavsiye edilmektedir. Dozun ve hasta için en uygun tedavinin belirlenmesi, tedavi eden hekimin hastaya dair bilgi ve tecrübelerine dayanak oluşturması, hekimin kendi sorumluluğundadır.

Akademisyen Kitabevi, üçüncü bir taraf tarafından yapılan ürüne dair değişiklikler, tekrar paketlemeler ve özelleştirmelerden sorumlu değildir.

GENEL DAĞITIM

Akademisyen Kitabevi A.Ş.

Halk Sokak 5 / A

Yenişehir / Ankara

Tel: 0312 431 16 33

siparis@akademisyen.com

www.akademisyen.com

Önsöz

Öncelikle anestezi kitaplığına böyle bir kitabı eklemenin bizler için gurur verici bir durum olduğunu ifade etmek isteriz. Bu nedenle emeği geçen tüm yazarlara baştan teşekkür etmek istiyoruz.

Dünya genelinde yaşlı nüfusun hızla arttığını biliyoruz. Aslında ülkemizde de durum çok farklı değil. Dünya Sağlık Örgütü, 65 yaş üzerini yaşlı olarak kabul etmekte ve Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) verilerine göre ülkemizde yaşlı nüfus (65 yaş üstü) oranı 2000 yılında %5,7 iken 2018 yılında bu oran %8,8'e ulaşmış durumda. Buradan yola çıkarak geriatrik hastaların ameliyathaneye uğrama ve anestezi alma olasılıkları da aynı oranda artmakta. Diğer taraftan yaşlanma, evrendeki tüm canlılar için kaçınılmaz bir süreç ve bu süreçte meydana gelen anatomik ve fizyolojik değişiklikler, anestezi yönetiminde her zaman akılda tutulması gereken bir durum. Bunlara ilaveten ek hastalıkların oluşu, perioperatif süreci daha da komplike hale getiriyor.

Bu kitabın ortaya çıkmasındaki asıl tetikleyici neden, ameliyathanelerde artık daha fazla karşılaştığımız bu hasta grubunun perioperatif yönetimini daha iyi ve yakından takip etmek amacıyla siz kıymetli meslektaşlarımıza bir şeyler sunabilmek idi. Bu amaçla kitabımızın içeriğini üç ana başlık altında topladık. İlk ana başlık altında yaşlanma sürecinde meydana gelen fizyolojik değişiklikleri ele aldık. İkinci olarak cerrahi uygulanacak yaşlı hastaların anestezi yönetimlerine değindik. Son olarak ise spesifik cerrahi işlemlerde anestezi uygulamalarına daha yakından değinmeye çalıştık. Bu son kısımda olayın daha çok içerisinde olan cerrah arkadaşların katkılarından da faydalandık.

Sonuç olarak bu kitabın oluşmasında el birliği ile faydalı bir çalışma ortaya konmuştur. Bu nedenle emeği geçen, gönül veren tüm meslektaşlarımıza teşekkürlerimizi sunuyoruz. Yaşlı popülasyon üzerindeki anestezi uygulamaları hakkında, bu kitabın tüm anesteziistlere ve gönül verdikleri hastalarına faydalı olmasını temenni ediyoruz.

Dr. Mehmet Akif YAZAR

Dr. Yasin TİRE

İçindekiler

KISIM I

Yaşlılarda Fizyolojik Değişiklikler

- 1. Santral Sinir Sistemi** 3
Uzm. Dr. Mehmet Akif Yazar
- 2. Solunum Sistemi** 15
Uzm. Dr. Yasin TİRE
- 3. Kardiyovasküler Sistem** 23
Asist. Dr. Ahmet Canitez
- 4. Metabolik Değişiklikler ve Elektrolitler** 33
Uzm. Dr. Ali Başdemirci
- 5. Kas ve İskelet Sistemi** 49
Dr. Öğr. Üyesi. Ferda Yaman
- 6. Böbrek ve Üriner Sistem** 61
Dr. Öğr. Üyesi. Munise Yıldız
- 7. Hepatik Sistem** 77
Dr. Öğr. Üyesi. Mehmet Aykut Yıldırım
- 8. Termoregülasyon** 83
Uzm. Dr. Eyüp Aydoğan

KISIM II

Cerrahi Uygulanacak Yaşlı Hastalarda Anestezi Yönetimi

- 9. Preoperatif Değerlendirme** 93
Araş. Gör. Dr. Hatice Eyiol, Doç. Dr. Faruk Çiçekçi
- 10. Kronik İlaç Kullanımının Anestezik Etkileri** 107
Uzm. Dr. Emine Çepni Kütahya
- 11. Opioidlerin Farmakolojisi** 117
Uzm. Dr. Mehmet Selçuk Uluer
- 12. İntravenöz Hipnotik Anestetikler** 129
Uzm. Dr. Aydın Mermer
- 13. İnhalasyon Anestetikleri** 139
Uzm. Dr. Abdullah Celep

14. Kas Gevşeticiler ve Antagonizma	149
<i>Uzm. Dr. Mahmut Sami Tutar</i>	
15. Rejyonel Anestezi Yönetimi	161
<i>Uzm. Dr. Muhammed İsmail Tepe</i>	
16. Perioperatif Sıvı Yönetimi	173
<i>Araşt. Gör. Dr. Şeyma Akpınar, Dr. Öğr. Üyesi. Mehmet Sargın</i>	
17. Perioperatif Ağrı Tedavisi	197
<i>Uzm. Dr. İlker Coşkun</i>	
18. Günübürlük Cerrahide Anestezi Yönetimi	225
<i>Uzm. Dr. Bülent Hanedan</i>	

KISIM III

Sık Görülen Cerrahi Operasyonlarda Anestezi Yönetimi

19. Sedasyon ve Monitörizasyon	243
<i>Uzm. Dr. Ayşe İlksen Eğilmez</i>	
20. Beyin Cerrahisinde Anestezi Yönetimi	257
<i>Uzm. Dr. Hatice Toprak</i>	
21. Sık Görülen Ortopedik Problemler	273
<i>Dr. Öğr. Üyesi. Zafer Şen</i>	
22. Ortopedik Cerrahide Anestezi Yönetimi	281
<i>Dr. Öğr. Üyesi. Zübeyir Cebeci</i>	
23. Sık Görülen Ürolojik Problemler	289
<i>Uzm. Dr. Ahmet Murat Bayraktar</i>	
24. Ürolojik Cerrahide Anestezi Yönetimi	301
<i>Uzm. Dr. Yasemin Cebeci</i>	
25. Sık Görülen Solunum Sistemi Problemleri	309
<i>Dr. Öğr. Üyesi. Atilla Can</i>	
26. Toraks Cerrahisinde Anestezi Yönetimi	317
<i>Uzm. Dr. Bülent Say</i>	
27. Sık Görülen Kardiyovasküler Problemler	335
<i>Uzm. Dr. Ahmet Lütfü Serdemir</i>	
28. Kardiyovasküler Cerrahide Anestezi Yönetimi	349
<i>Uzm. Dr. Osman Mücahit Tosun</i>	
29. Sık Görülen Gastrointestinal Problemler	371
<i>Uzm. Dr. Gürcan Şimşek</i>	
30. Abdominal Cerrahide Anestezi Yönetimi	381
<i>Uzm. Dr. Osman Şahin</i>	

Yazarlar

Arş. Gör. Dr. Şeyma Akpınar

Selçuk Üniversitesi Tıp Fakültesi,
Anesteziyoloji ve Reanimasyon Anabilim Dalı

Uzm. Dr. Eyüp Aydoğan

Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Konya Eğitim ve Araştırma Hastanesi,
Anesteziyoloji ve Reanimasyon Kliniği

Uzm. Dr. Ahmet Murat Bayraktar

Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Konya Eğitim ve Araştırma Hastanesi,
Üroloji Kliniği

Uzm. Dr. Ali Başdemirci

Dr Ali Kemal Belviranlı Kadın Doğum ve Çocuk Hastanesi,
Anesteziyoloji ve Reanimasyon Kliniği

Dr. Öğr. Üyesi. Atilla Can

Selçuk Üniversitesi Tıp Fakültesi,
Göğüs Cerrahisi Anabilim Dalı

Asist. Dr. Ahmet Canitez

Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Konya Eğitim ve Araştırma Hastanesi,
Anesteziyoloji ve Reanimasyon Kliniği

Uzm. Dr. Yasemin Cebeci

Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Konya Eğitim ve Araştırma Hastanesi,
Anesteziyoloji ve Reanimasyon Kliniği

Dr. Öğr. Üyesi. Zübeyir Cebeci

Ordu Üniversitesi Tıp Fakültesi, Anesteziyoloji ve Reanimasyon Anabilim Dalı

Uzm. Dr. Abdullah Celep

Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Konya Eğitim ve Araştırma Hastanesi,
Anesteziyoloji ve Reanimasyon Kliniği

Uzm. Dr. İlker Coşkun

Ordu Üniversitesi Eğitim ve Araştırma Hastanesi,
Anesteziyoloji ve Reanimasyon Kliniği

Doç. Dr. Faruk Çiçekçi

Selçuk Üniversitesi Tıp Fakültesi,
Anesteziyoloji ve Reanimasyon Anabilim Dalı

Uzm. Dr. Ayşe İlksen Eğilmez

Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Konya Eğitim ve Araştırma Hastanesi,
Anesteziyoloji ve Reanimasyon Kliniği

Araş. Gör. Dr. Hatice Eyiol

Selçuk Üniversitesi Tıp Fakültesi,
Anesteziyoloji ve Reanimasyon Anabilim Dalı

Uzm. Dr. Bülent Hanedan

Konya Numune Hastanesi,
Anesteziyoloji ve Reanimasyon Kliniği

Uzm. Dr. Emine Çepni Kütahya

Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Konya Eğitim ve Araştırma Hastanesi,
Anesteziyoloji ve Reanimasyon Kliniği

Uzm. Dr. Aydın Mermer

Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Konya Eğitim ve Araştırma Hastanesi,
Anesteziyoloji ve Reanimasyon Kliniği

Dr. Öğr. Üyesi. Mehmet Sargın

Selçuk Üniversitesi Tıp Fakültesi,
Anesteziyoloji ve Reanimasyon Anabilim Dalı

Uzm. Dr. Bülent Say

Dr Ali Kemal Belviranlı Kadın Doğum ve Çocuk Hastanesi,
Anesteziyoloji ve Reanimasyon Kliniği

Uzm. Dr. Ahmet Lütfü Sertdemir

Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Konya Eğitim ve Araştırma Hastanesi,
Kardiyoloji Kliniği

Uzm. Dr. Osman Şahin

Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Konya Eğitim ve Araştırma Hastanesi,
Anesteziyoloji ve Reanimasyon Kliniği

Dr. Öğr. Üyesi. Zafer Şen

Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Konya Eğitim ve Araştırma Hastanesi,
Ortopedi ve Travmatoloji Kliniği

Uzm. Dr. Gürcan Şimşek

Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Konya Eğitim ve Araştırma Hastanesi,
Genel Cerrahi Kliniği

Uzm. Dr. Muhammed İsmail Tepe

Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Konya Eğitim ve Araştırma Hastanesi,
Anesteziyoloji ve Reanimasyon Kliniği

Uzm. Dr. Yasin Tire

Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Konya Eğitim ve Araştırma Hastanesi,
Anesteziyoloji ve Reanimasyon Kliniği

Uzm. Dr. Hatice Toprak

Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Konya Eğitim ve Araştırma Hastanesi,
Anesteziyoloji ve Reanimasyon Kliniği

Uzm. Dr. Osman Mücahit Tosun

Konya Numune Hastanesi,
Anesteziyoloji ve Reanimasyon Kliniği

Uzm. Dr. Mahmut Sami Tutar

Konya Numune Hastanesi,
Anesteziyoloji ve Reanimasyon Kliniği

Uzm. Dr. Mehmet Selçuk Uluer

Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Konya Eğitim ve Araştırma Hastanesi,
Anesteziyoloji ve Reanimasyon Kliniği

Dr. Öğr. Üyesi. Ferda Yaman

Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Tıp Fakültesi,
Anesteziyoloji ve Reanimasyon Anabilim Dalı

Uzm. Dr. Mehmet Akif Yazar

Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Konya Eğitim ve Araştırma Hastanesi,
Anesteziyoloji ve Reanimasyon Kliniği

Dr. Öğr. Üyesi. Mehmet Aykut Yıldırım

Necmettin Erbakan Üniversitesi Meram Tıp Fakültesi,
Genel Cerrahi Anabilim Dalı

Dr. Öğr. Üyesi. Munise Yıldız

Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Konya Eğitim ve Araştırma Hastanesi,
Anesteziyoloji ve Reanimasyon Kliniği